

AGENTSCHAP UITBETALING GROEIPAKKET

Beslissing Geschillencommissie nr. 2022/114 van 9 december 2022

INLEIDENDE SAMENVATTING

Afzien van de terugvordering van de schooltoeslag – Behartenswaardige positie

In het kader van een beroep tegen de weigering van de uitbetalingsactor om af te zien van de terugvordering van de schooltoeslag stelt de de Geschillencommissie vast dat het vroegere toetsingscriterium 'het niet weten of redelijkerwijze niet kunnen weten dat men ten onrechte toelagen in het kader van het gezinsbeleid ontvangen heeft' werd vervangen door het criterium 'zich in een behartenswaardige positie bevinden'.

De Geschillencommissie stelt verder vast dat de aanvraag om af te zien van terugvordering ruim ná de inwerkingtreding van de nieuwe bepalingen werd ingediend maar uit de brief van de verwerende partij blijkt dat zij zich baseerde op het criterium zoals het vóór de recente wijziging ingeschreven was in de regelgeving.

Gelet op het feit dat de gewijzigde bepalingen van artikel 13 van het BVR Rechten en plichten begunstigden reeds in werking waren getreden op het moment van de aanvraag, meent de Geschillencommissie dat de aanvraag in het licht van het nieuwe criterium zal moeten worden getoetst. De Geschillencommissie dient evenwel vast te stellen dat het nieuwe criterium in feite nog niet door de uitbetalingsactor kan gehanteerd worden, bij gebreke aan een ministerieel beslissingskader en de nodige administratieve onderrichtingen van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket.

Geplaatst voor deze impasse, meent de Geschillencommissie dat noch de verwerende partij, noch de Geschillencommissie zelf, invulling kan geven aan het nieuwe criterium 'zich in een behartenswaardige positie bevinden', aangezien het beslissingskader behoort tot de bevoegdheid van de Minister.

De Geschillencommissie oordeelt dat de verwerende partij zal moeten nagaan in welke mate er voor de aanvraag toepassing kan gemaakt worden van het ministerieel besluit en ten gepaste tijde dienaangaande een nieuwe beslissing dient te nemen.

Opgroeien

Opgroeien

Geschillencommissie Groeipakket

Hallepoortlaan 27

1060 BRUSSEL

opgroeien.be

groeipakket.be/geschillencommissie

OPGROEIEN REGIE GESCHILLENCOMMISSIE GROEIPAKKET

BESLISSING

NR. 2022/114

9 december 2022

REPERTORIUMNR. GC/22/A0224

INZAKE : Mevrouw ....., wonende te .....

- Verzoekster –

in het kader van deze procedure vertegenwoordigd door de heer .....,
wonende te .....

- Gemachtigde –

TEGEN :

....., met maatschappelijke zetel te .....
.....;

- Verwerende partij -

1. Over het procedureverloop:

Gelet op het verzoek dat door gemachtigde namens verzoekster bij de Geschillencommissie¹ werd ingediend per e-mail van 1 september 2022;

Gelet op de volmacht van verzoekster aan de gevolmachtigde d.d. 8 september 2022;

Gelet op de beslissing van de Geschillencommissie d.d. 20 september 2022 waarbij aan verzoekster de ontvankelijkheid van het verzoek werd meegedeeld;

Gelet op het feit dat beide partijen behoorlijk in kennis werden gesteld dat zij hun belangen op deze zitting van 9 december 2022 kunnen komen verdedigen of zich daarbij door een raadsman of een gemachtigde kunnen laten vertegenwoordigen;

Gelet op het feit dat de gemachtigde namens verzoekster de zitting van 9 december 2022 heeft bijgewoond via Teams en werd gehoord;

Gelet op het feit dat verwerende partij niet is verschenen of zich heeft laten vertegenwoordigen op 9 december 2022;

Er werden geen leden van de Geschillencommissie gewraakt.

2. Over de feiten van de zaak:

Verwerende partij heeft vanaf 1 juni 2020 de gezinsbijslag (basisbedrag, leeftijdsbijslag en sociale toeslag) voor verzoekster uitbetaald aan verzoekster zelf. Voor het schooljaar 2020-2021 werd er in september 2020 eveneens een selectieve participatietoeslag aan verzoekster toegekend.

Nadat bleek dat verzoekster op 30 juni 2021 niet langer was ingeschreven in een onderwijsinstelling, is verwerende partij bij beslissing d.d. 3 december 2021 ten aanzien van verzoekster overgegaan tot terugvordering van de aldus ten onrechte ontvangen schooltoeslag voor het schooljaar 2020-2021 ten bedrage van € 1.815,47.

Gezien bleek dat verzoekster voor de periode van augustus 2021 tot en met november 2021 als schoolverlater een ziekte-uitkering had ontvangen, heeft verwerende partij eveneens de gezinsbijslag voor de maanden augustus, september en november 2021 (voor de maand oktober 2021 werd er geen gezinsbijslag toegekend) ten bedrage van in totaal € 821,03 van verzoekster teruggevorderd bij beslissing van 21 juni 2022.

---

¹ Bij de bepalingen van artikel 104, 1^e lid van het Decreet van 27 april 2018 (tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid) werd er bij Kind en Gezin (Opgroeien Regie) een geschillencommissie ingericht. In toepassing van het 2^e lid van voormeld artikel kan er tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan na afloop van de termijn waarin hij op basis van dit decreet een beslissing moet nemen (met uitzondering van de in het 3^e lid bepaalde uitzonderingen), alleen beroep worden ingesteld bij deze geschillencommissie.

De gemachtigde heeft op 22 juni 2022 namens verzoekster een aanvraag om afzien van terugvordering ingediend via de Klachten- en bemiddelingsdienst van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket.

Bij beslissing d.d. 13 juli 2022 heeft verwerende partij deze aanvraag om af te zien van terugvordering geweigerd daar niet zou zijn voldaan aan de voorwaarde dat de aanvrager 'te goeder trouw' dient te zijn.

3. Standpunt van verzoekster:

In het verzoek d.d. 1 september 2022 heeft de gemachtigde de grieven van verzoekster als volgt geformuleerd:

"Graag vraag ik jullie tussenkomst als geschillenbehandelaar inzake het dossier bij ..... ivm groeipakket van ..... en meer bepaald betreffende de terugbetaling die ..... deed wegens ten onrechte ontvangen gezinsbijslag 08/2021 -11/2021 en schooltoeslag 2019-2020 wegens niet meer ingeschreven in school op 30/06/2020.

In eerste instantie heb ik hiertegen bezwaar ingediend bij ..... en na enige tijd liet mevrouw ..... via mail dd. 19 juli 2022 en 24 augustus 2022 bij correctie van schooljaar weten dat dit bezwaar niet werd weerhouden.

Naar aanleiding hiervan nam ik terug contact met mevrouw ..... met de mededeling dat in mijn ogen ..... toch wel voldeed aan de 2 gestelde voorwaarden, namelijk 1) ter goeder trouw geweest te zijn en 2) zij zich in een financieel moeilijke situatie bevond.

..... heeft me ook gevolmachtigd om deze zaak aanhangig te maken bij deze geschillencommissie.

Een korte situatieschets om het dossier van ..... wat te kunnen duiden :

..... werd door mij, ... wonende ..... en tevens de peter van ..... opgevangen in april 2020 daar zij toen op straat leefde doch nog gedomicilieerd was bij haar moeder en mijn hulp inriep.

..... is in de problemen gekomen wegens identiteitsfraude ten aanzien van haar persoon en waartegen er ook een officiële klacht via de politie werd ingediend bij het Parket! Na onderzoek heeft de onderzoeksrechter de klacht geseponeerd wegens vlucht van de fraudeur naar het buitenland.

De moeder van ....., mevrouw ..... had bij het gemeentebestuur van ..... een aanvraag gedaan tot ambtshalve schrapping van ..... haar domicilie bij haar daar er schulden waren wegens identiteitsfraude.

..... ging toen nog naar school en haar moeder ontving het groeipakket van haar daar zij nog bij haar mama gedomicilieerd was.

Ikzelf heb ..... dan ook meegenomen naar het OCMW van ..... voor financiële hulp, daar zij geen inkomsten had en ik haar dan ook onderhield en al haar kosten ten laste nam.

..... werd dan ook officieel bij mij ingeschreven in het bevolkingsregister te ..... in .....

Het OCMW heeft haar het leefloon toegekend onder de voorwaarde dat ..... in budgetbeheer ging en al haar inkomsten dan ook naar deze budgetrekening werden overgeschreven. .... is hierbij akkoord gegaan en zij diende tevens alle briefwisseling en mails naar haar dossierbeheerder bij het OCMW over te maken.

Zij kreeg dan maandelijks zakgeld toegekend en vanaf toen werden ook de overige kosten oa medische -, schoolkosten werden door het OCMW betaald van haar leefloon.

Door omstandigheden veranderde ..... haar dossier ook 3 keer naar een andere dossierbeheerder bij het OCMW hetgeen achteraf ook niet echt bevorderlijk was in dezen.

Tevens werd haar via het OCMW psychologische bijstand verleend, doch door Corona, dat toen weelderig tierde, werd deze hulp tijdelijk on hold gezet.

Uiteraard zag ik dat ..... mentaal danig achteruit ging daar ze nu volledig geïsoleerd werd van deze hulp doch mijn tussenkomst bij het OCMW werd niet echt op prijs gesteld daar ..... meerderjarig was en er enkel met en naar haar gecommuniceerd werd wegens de privacy wetgeving.

Tevens merkte ik dat het op school, thuisonderwijs wegens Corona, steeds moeilijker werd voor ..... zocht op mijn aanraden en in begeleiding met mezelf hulp bij haar huisarts doch er was wegens Corona geen plaats voor opname op de PAAZ afdelingen.

Uiteindelijk heeft ze dus regelmatig verzaakt in school doch steed met een doktersattest, maar de school drong na enige tijd aan op een keuze of ..... nog verder les wou volgen daar het einde van het schooljaar naderde. Ikzelf heb de school dan meermaals gecontacteerd, daar ..... er mentaal niet meer toe in staat was, met de boodschap dat ..... een heel moeilijke periode doormaakte op psychisch vlak en niet echt kon kiezen wat ze nu juist wou.

Uiteindelijk heeft ..... dan op aandringen van de school beslist te stoppen met school tegen het advies van het OCMW en mezelf.

Ze ging werken zei ze en uiteindelijk is ze dan ook beginnen te werken bij de Colruyt in .....

Haar budgetbeheer bij het OCMW bleef nog verder lopen tijdens haar werken en ..... was dan ook ter goeder trouw dat het OCMW en meer bepaald haar dossierbeheerder haar dossier verder zou opvolgen. Nooit werd er ..... verteld dat ze nu schooltoeslag diende terug te betalen. Het was zelfs zo dat wij niet wisten dat dit werd aangevraagd door het OCMW of dat zij hier recht op had.

Uiteindelijk werd vanuit het OCMW het budgetbeheer stopgezet in september 2021 wegens meerdere maanden beroepsinkomsten, doch zij mocht nog steeds beroep doen op het OCMW werd haar verteld bij problemen.

Bij het ontvangen van de mail van ..... wegens ten onrechte ontvangen schooltoeslag ging ze er van uit dat het OCMW dit verder zou opvolgen. Ikzelf heb dan hieromtrent nog met het OCMW gebeld doch kreeg te horen dat alles geregeld was. Dus sliep zowel ..... als ikzelf op beide oren.

Op zeker moment ging ..... haar psychische toestand door omstandigheden weer snel achteruit en uiteindelijk moest ze op het werk stoppen wegens opname via spoed op de PAAZ afdeling van het ..... Hier heeft ..... een 5 tal weken verbleven.

Er werd aangifte van ziekte gedaan bij de ... voor ziekte-uitkering doch daar kregen we te horen dat ze geen recht had wegens onvoldoende dagen gewerkt. Gezien ..... terug zonder inkomsten zat adviseerde de .... ons om opnieuw contact te nemen met ..... om in aanmerking te komen voor het groeppakket hetgeen ook gebeurde en ook werd toegekend door ..... Achteraf heb ikzelf contact

genomen met de ..... omdat ik via via hoorde dat je als schoolverlater soms ook recht kan hebben op ziekte-uitkering. Ik bezorgde de nodige info aan de ..... doch hoorde er verder niets meer van! Veel later nadat ..... hersteld was hoorde ik eerder toevallig dat ..... toch recht had op ziekte-uitkering van de ..... Ik zei haar toen hou er rekening mee dat je dan groeipakket moet terugbetalen en voor alle zekerheid nam ikzelf contact met de ..... om te informeren! De mevrouw aan de lijn wist me toen te vertellen, door aandringen wegens weer privacy, dat dit rechtstreeks geregeld zou worden met ..... daar alle info gedeeld werd via de "kruispuntbank".

Achteraf ontving ..... dus toch ziekte-uitkering en wij gingen er van uit dat de terugbetaling aan ..... rechtstreeks was gebeurd door de ..... op basis van het telefoontje dat ik eerder pleegde met de ..... en zij nu het saldo uitbetaald kreeg.

Mijn broek zakte dan ook af toen ..... mij vertelde dat ze toch nog 1815,47 € moest terugbetalen voor ten onrechte schooltoeslag (blijkbaar had het OCMW toch niets geregeld) en 821,03 € wegens cumul ziekte-uitkering met groeipakket (ook hier werd dan niets rechtstreeks geregeld met de .....).

Wat mij het meeste stoort is dat ..... zeer jong en komende van beroepsonderwijs steeds ter goeder trouw gehandeld heeft en alles gedaan heeft wat haar dossierbeheerder bij het OCMW haar vroeg en nu op de blaten moet zitten. Het gaat hier echt niet om bewuste fraude doch om een jong en nog naïef meisje dat toevallig al meerderjarig is en met psychische problemen.

Tevens botsten mijn kritische vragen bij het OCMW inzake deze terugvorderingen steeds tegen een muur van privacy gezien ..... meerderjarig was.

Ikzelf moet hier nu een financiële inspanning doen want ..... gaat met goedkeuring van de VDAB nu in september, na een lange lijdensweg op psychologisch vlak, de draad terug oppikken en haar 7de jaar zorgkundige opstarten in volwassenonderwijs.

Ik hoop oprecht dat met dit betoog er door jullie van uitgegaan kan worden dat ..... en ikzelf steeds ter goeder trouw gehandeld hebben en dat het inderdaad zo is dat ..... in een zeer moeilijke financiële situatie zit waarvoor ik grotendeels moet opdraaien.

Dus ik hoop dat ik heb kunnen aantonen dat aan de 2de voorwaarde van financiële onzekere situatie ook voldaan is."

Ter zitting uit de heer ..... zijn teleurstelling over de gang van zaken, meer bepaald de begeleiding door het OCMW waardoor de zaak van ..... niet goed behartigd werd waardoor er toch wel wat fouten zijn gebeurd. Vanuit zijn verantwoordelijkheidsgevoel als peter heeft hij de vraag van ..... positief beantwoord en haar opgenomen in zijn gezin omdat zij op straat stond, mede door de omstandigheid dat de relatie met haar ouders niet toeliet dat er een opvang mogelijk was door de ouders, onder meer ten gevolge van de identiteitsfraude waarvan ..... het slachtoffer was geworden. Door het feit dat ..... leefloon geniet, meent de Geschillencommissie dat er geen sprake is van feitelijke gezinsvorming. Op vraag van de Geschillencommissie geeft de heer ..... meer duiding bij de omstandigheden van de identiteitsfraude.

4. Standpunt van verwerende partij:

- **De verwerende partij heeft bij beslissing d.d. 13 juli 2022 de aanvraag tot afzien van terugvordering van gemachtigde namens verzoekster d.d. 22 juni 2022 afgewezen en verzoekster daarbij meegedeeld wat volgt:**

“Op 03/12/2021 en 21/06/2022 stuurden wij een terugvorderingsbrief.

Op 22/06/2022 ontvingen wij je aanvraag om af te zien van deze terugvordering.

Een verzoek om af te zien van de terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag kan alleen ingewilligd worden als de schuldenaar voldoet aan de volgende twee cumulatieve voorwaarden:

- 1) *te goeder trouw zijn EN*
- 2) *zich in een onzekere financiële situatie bevinden.*

(artikel 13 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2018 tot vaststelling van de nadere regels over de rechten en plichten van begunstigden in hun contacten met uitbetalingsactoren en tot vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid)

Wij kunnen niet ingaang op je vraag om af te zien van de terugvordering van het onterecht betaalde bedrag van € 2.6236,50 (sic)². Van Dit bedrag rest momenteel nog een saldo van € 2.498,95.

Reden: Een ontvanger is te goeder trouw als hij niet wist of redelijkerwijze niet kon weten dat hij ten onrechte toelagen in het kader van het gezinsbeleid heeft ontvangen. In jouw dossier kan de goede trouw niet aanvaard worden.

Immers:

Op 10/07/2021 stuurden wij je een brief waarin duidelijk staat vermeld aan welke voorwaarden meerderjarige jongeren moeten voldoen om recht te hebben op het Groeipakket. Een schoolverlater heeft gedurende 12 maand recht op het Groeipakket. Jongeren die tijdens die periode een sociale uitkering of een inkomensvervangende tegemoetkoming ontvangen, hebben geen recht op het Groeipakket. Aangezien je voor de betwiste periode niet aan deze voorwaarden voldeed, had je kunnen weten dat de betalingen van het Groeipakket ten onrechte gebeurden en dus achteraf konden teruggevorderd worden.

Op 26/10/2020 stuurden wij je een brief waarin duidelijk staat vermeld dat in bepaalde gevallen het toegekende bedrag van de schooltoeslag kan wijzigen of teruggevorderd worden. Een leerling die niet ingeschreven was in een onderwijsinstelling op 30/06 van het schooljaar waarvoor de schooltoeslag werd betaald heeft geen recht op schooltoeslag. Je had dus moeten weten dat het ontvangen bedrag niet als definitief verworven kan worden beschouwd.”

- **Bij e-mail d.d. 13 oktober 2022 heeft verwerende partij aan de Geschillencommissie haar standpunt weergegeven als volgt:**

---

² Blijkens de aangehaalde terugvorderingsbeslissingen d.d. 3 december 2021 en 21 juni 2022 werd er in totaal een bedrag van € 2.636,50 ten onrechte toegekend.

“Een leerling die niet ingeschreven is in een onderwijsinstelling op 30 juni van het schooljaar waarvoor de schooltoeslag werd betaald, heeft geen recht op die schooltoeslag tenzij de leerling in de loop van het schooljaar zijn kwalificatie behaalde. (art. 25, 3de lid Groeipakketdecreet)

Naar aanleiding van een schooluitschrijving d.d. 30/04/2021 (BSO gewoon onderwijs 3^e graad) werd op 3/12/2021 een debet schooltoeslag 2020 opgemaakt voor ..... De debetbrief werd verstuurd (bijlage 1).

Een schoolverlater heeft gedurende 12 maanden recht op het Groeipakket. Jongeren die tijdens deze periode een sociale uitkering of een inkomensvervangende tegemoetkoming ontvangen, hebben geen recht op het Groeipakket. (artikel 8, §2, 3°, Groeipakketdecreet en artikels 40 - 41 BVR Rechtgevend kind)

..... ontvangt vanaf 08/2021 tot en met 11/2021 een uitkering ten gevolge van een arbeidsongeschiktheid. Hierdoor is er vanaf 08/2021 tot en met 11/2021 geen recht meer op het Groeipakket. Op 21/06/2022 werd het debet opgemaakt voor de periode 8/2021 tot 9/2021 en 11/2022. Voor de maand oktober 2022 stond het recht in beletsel en was het Groeipakket niet uitbetaald. De debetbrief werd verstuurd (bijlage 2) en in de debetbrief werd ook een melding gemaakt van het eerdere debet.

Op 22/06/2022 werd een vraag tot verzaking ingediend via info@groeipakket (bijlage 3). De vraag werd op 4/7/2022 doorgestuurd naar de debetcel.

Op 13/07/2022 ontvangen we de beslissing van de debetcel: de verzakingsaanvraag is verworpen wegens ‘geen goede trouw’. De motiveringsbrief werd verstuurd (bijlage 4). In de brief wordt verwezen naar de door betrokkene ontvangen correspondentie van 10/7/2021: jaarlijkse infobrief groeipakket (bijlage 5) en correspondentie van 26/10/2020: goedkeuring schooltoeslag 2021 (bijlage 6).

Op basis van wat vooraf gaat, zijn we van mening dat het debet terecht werd opgesteld. De debetcel heeft geoordeeld dat er geen verzaking mogelijk is.”

5. Beslissing/standpunt Klachten- en bemiddelingsdienst (Agentschap Uitbetaling Groeipakket):

De gemachtigde heeft de aanvraag om af te zien van terugvordering op 22 juni 2022 namens verzoekster ingediend bij de Klachten- en bemiddelingsdienst van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket. De Klachten- en bemiddelingsdienst deelde op 27 september 2022 aan verzoekster mee wat volgt:

“Op 22/06/2022 werd mijn tussenkomst gevraagd in jouw dossier Groeipakket door ..... Er werd een verzaking aangevraagd voor je openstaande schuld van 2.498,95 EUR. Ik nam hiervoor contact op met je uitbetaler .....

Je ontving reeds een schrijven van onze dienst op 19/07/2022. Naar aanleiding van een telefonisch onderhoud met ..... werd geconstateerd dat de informatie in onze brief van 19/07/2022 niet helemaal correct was, waarvoor mijn excuses. Ik bezorg je een verbeterd schrijven.

Reglementering

Tewerkstellingsvoorwaarden

Een winstgevende activiteit van het kind leidt tot de schorsing van de gezinsbijslagen die worden toegekend gedurende de periode vermeld in artikel 40, tenzij die activiteit:

1. gedurende maximaal 475 uur uitgeoefend wordt, waarvoor een verminderde sociale bijdrage verschuldigd is, in het kader van een arbeidsovereenkomst voor studenten als vermeld in titel VII van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten;
2. in een maand gedurende niet meer dan tachtig uur uitgeoefend wordt in het kader van elke tewerkstelling, die geen tewerkstelling is als vermeld in punt 1°;
3. door een kind als zelfstandige uitgeoefend wordt en daarbij geen bijdragen verschuldigd is als een zelfstandige in hoofdberoep.

Als het kind een sociale uitkering ontvangt op basis van een Belgische of buitenlandse regeling over ziekte, invaliditeit, arbeidsongevallen, beroepsziekten, werkloosheid of loopbaanonderbreking als vermeld in hoofdstuk IV, afdeling 5, van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen of een inkomensvervangende tegemoetkoming, worden de gezinsbijslagen geschorst voor de maand waarop de uitkering betrekking heeft.

Schooltoeslag

Om in aanmerking te komen voor een schooltoeslag moeten leerlingen op de laatste dag van het schooljaar ingeschreven zijn in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling

Voor de provisionele betaling van de schooltoeslag houden de uitbetalingsactoren rekening met de studies waarvoor de rechthebbende leerling is ingeschreven in het schooljaar waarvoor de schooltoeslag wordt onderzocht. Bij de definitieve vaststelling of aan de pedagogische voorwaarden is voldaan wordt rekening gehouden met de toestand op de laatste schooldag van juni van dat schooljaar (art. 25, 3e lid Groeipakketdecreet).

Er is een uitzondering voor het niet langer ingeschreven zijn op de laatste schooldag. De rechthebbende leerling in het secundair onderwijs die op de laatste dag van het schooljaar in kwestie niet langer is ingeschreven op voorwaarde dat hij in de loop van dat schooljaar zijn opleiding voltooid heeft (Art. 34, §1, tweede alinea Groeipakketdecreet).

Afzien van een terugvordering (art. 13 BVR Rechten en plichten begunstigde)

De schuldenaar aan wie een beslissing tot terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag is meegedeeld, kan bij de uitbetalingsactor, waarbij de schuld is ontstaan, een verzoek indienen om van die terugvordering af te zien. De uitbetalingsactor die dat verzoek ontvangt, stuurt een ontvangsbewijs naar de begunstigde.

Een verzoek, in de zin van het eerste lid, om af te zien van de terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag kan alleen ingewilligd worden als de schuldenaar voldoet aan de volgende twee voorwaarden:

- 1° te goeder trouw zijn;
- 2 zich in een onzekere financiële situatie bevinden.

In het tweede lid, 1°, wordt verstaan onder te goeder trouw: het niet weten of redelijkerwijze niet kunnen weten dat men ten onrechte toelagen in het kader van het gezinsbeleid ontvangen heeft.

De financiële situatie, vermeld in het tweede lid, 2°, wordt beoordeeld op basis van de bestaansmiddelen van het gezin.

In jouw dossier

Je uitbetaler ..... vorderde van jou de volgende bedragen terug :

- *03/12/2021: 1.815,47 EUR terugvordering schooltoeslag 2020-2021 wegens geen inschrijving op 30/06/2021 (reeds 137,55 EUR ingehouden - resterend debet 1.677,92 EUR)*
- *21/06/2022: 821,03 EUR terugvordering gezinsbijslag voor de maanden 08/2021, 09/2021 en 11/2021 wegens het ontvangen van een ziekte-uitkering.*

Je aanvraag om verzaking werd door ..... geweigerd. Je werd hiervan schriftelijk op de hoogte gebracht op 13/07/2022.

Een kopie van de terugvorderingsbrieven en de weigeringsbrief naar aanleiding van je aanvraag om verzaking vind je in bijlage.

Er kon geen gevolg worden gegeven aan je vraag om af te zien van de terugvordering aangezien het principe van de 'goede trouw' kan hier niet worden ingeroepen. Je uitbetaler ..... informeerde je immers met hun brieven van 26/10/2020 en 10/07/2021 schriftelijk over de voorwaarden om recht te hebben op de schooltoeslag en de gezinsbijslag voor meerderjarige kinderen.

Indien je een afbetalingsplan wenst kan je hiervoor steeds contact opnemen met de uitbetaler."

6. Beoordeling in rechte:

Voorliggend verzoek d.d. 1 september 2022 is gericht tegen de beslissing van verwerende partij d.d. 13 juli 2022 waarbij de aanvraag d.d. 22 juni 2022 om af te zien van de terugvordering van de schooltoeslag voor het schooljaar 2020-2021 en van de gezinsbijslag voor de maanden augustus, september en november 2021, werd afgewezen daar de goede trouw van verzoekster niet zou kunnen worden weerhouden.

6.1. Toepasselijke wettelijke bepalingen en administratieve onderrichtingen

- Artikel 103, §2 Groeipakketdecreet:

Artikel 103, § 2 Groeipakketdecreet bepaalt in welke gevallen kan afgezien worden van de terugvordering van onverschuldigd betaalde gezinsbijslagen:

"§2. De uitbetalingsactor kan binnen de voorwaarden, bepaald door de Vlaamse Regering, afzien van de terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag:

1° in bijzondere, gemotiveerde gevallen of in bepaalde categorieën van gevallen, op voorwaarde dat de schuldenaar te goeder trouw is;

2° als het terug te vorderen bedrag gering is;

3° als blijkt dat de terugvordering onzeker of te duur is in vergelijking met het bedrag dat teruggevorderd moet worden.”

- **artikelen 13, 14, 15, 16 BVR Rechten en plichten begunstigden:**

De voorwaarden waaronder in uitvoering van voormeld artikel 103, §2 Groeipakketdecreet kan worden afgezien van terugvordering zijn bepaald in de artikelen 13, 14, 15, 16 BVR Rechten en plichten begunstigden³:

Artikel 13 BVR Rechten en plichten begunstigden:

“De schuldenaar aan wie een beslissing tot terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag is meegedeeld, kan bij de uitbetalingsactor, waarbij de schuld is ontstaan, een verzoek indienen om van die terugvordering af te zien. De uitbetalingsactor die dat verzoek ontvangt, stuurt een ontvangstbewijs naar de begunstigde.

Een verzoek, in de zin van het eerste lid, om af te zien van de terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag kan alleen ingewilligd worden als de schuldenaar voldoet aan de volgende twee voorwaarden:

1. *te goeder trouw zijn;*
2. *zich in een onzekere financiële situatie bevinden.*

In het tweede lid, 1°, wordt verstaan onder te goeder trouw: zich in een behartenswaardige positie bevinden.

De minister bepaalt de wijze waarop de goede trouw, vermeld in het tweede lid, 1°, in bijzondere, gemotiveerde gevallen of in bepaalde categorieën van gevallen wordt vastgesteld.

De financiële situatie, vermeld in het tweede lid, 2°, wordt beoordeeld op basis van de bestaansmiddelen van het gezin.

Als de bestaansmiddelen van de schuldenaar en van een eventuele echtgenoot, persoon met wie de schuldenaar wettelijk samenwoont of persoon met wie de schuldenaar een feitelijk gezin vormt opgeteld zijn, wordt een forfaitaire vermindering toegekend voor de echtgenoot, persoon met wie de schuldenaar wettelijk samenwoont of persoon met wie de schuldenaar een feitelijk gezin vormt en voor elk kind van het gezin dat kinderbijslag ontvangt. Het bedrag wordt vergeleken met de minimumgrens van 1128 euro en een maximumgrens die gelijk is aan de minimumgrens van 1128 euro vermenigvuldigd met 1,5. Bevindt de schuldenaar zich onder de minimumgrens dan wordt afgezien van terugvordering. Bevindt de schuldenaar zich boven de maximumgrens dan is afzien van de terugvordering niet mogelijk. Tussen die twee grenzen kan gradueel afgezien worden van de terugvordering van de onverschuldigde betaling. De minister stelt de tussenliggende grenzen vast alsook de graduele terugvordering die op deze basis mogelijk is.

---

³ BVR van 13 juli 2018 tot vaststelling van de nadere regels over de rechten en plichten van begunstigden in hun contacten met uitbetalingsactoren en tot vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BVR Rechten en plichten begunstigden).

Als bestaansmiddelen, zoals vermeld in het vijfde lid, worden beschouwd alle gelden van welke aard ook waarover het gezin van de schuldenaar beschikt, behalve de toelagen in het kader van het gezinsbeleid en andere gezinsuitkeringen die de schuldenaar zelf en de personen aangeduid in het voorgaande lid ontvangen.

De forfaitaire vermindering uit het zesde lid bedraagt 224 euro en wordt geïndexeerd conform artikel 4, §1, van het Groeipakketdecreet van 2018.

De minister bepaalt op welke wijze de bestaansmiddelen gecontroleerd worden om een onzekere financiële situatie als vermeld in het tweede lid, 2°, vast te stellen.

In het vijfde lid wordt feitelijk gezin gebruikt zoals beschreven in artikel 1, 2°, van het Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de nadere regels voor het toekennen van een sociale toeslag.”

Artikel 14 BVR Rechten en plichten begunstigden:

“De uitbetalingsactor kan afzien van de terugvordering van een onverschuldigd betaald bedrag van minder dan vijftig euro als het bedrag niet teruggevorderd kan worden via inhoudingen op later verschuldigde toelagen in het kader van het gezinsbeleid.”

Artikel 15 Rechten en plichten begunstigden:

“De uitbetalingsactor verzaakt ambtshalve aan de terugvordering als het bedrag kleiner is dan 200 euro, wanneer de terugvordering overeenkomstig artikel 103, §1, lid 2 dient te worden uitgevoerd.”

Artikel 16 BVR Rechten en plichten begunstigden:

“De uitbetalingsactor kan niet afzien van de terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag, conform artikel 13 tot en met 15, als het terug te vorderen bedrag te wijten is aan vastgestelde fraude in hoofde door de schuldenaar.”

6.2. Toegepast op het voorliggende verzoek

De Geschillencommissie stelt vooreerst vast dat de aanvraag om af te zien van terugvordering betrekking heeft op de onverschuldigde bedragen die bij volgende beslissingen door verwerende partij van verzoekster werden teruggevorderd:

- Beslissing d.d. 3 december 2021 waarbij de schooltoeslag voor het schooljaar 2020-2021 ten bedrage van € 1.815,47 werd teruggevorderd; na inhoudingen reeds teruggebracht tot € 1.677,92;
- Beslissing d.d. 21 juni 2022 waarbij de gezinsbijslag voor de maanden augustus, september en november 2021 ten bedrage van in totaal € 821,03 werd teruggevorderd.

Het resterende saldo bedraagt in totaal derhalve € 2.498,95, zodat de voormelde artikelen 14 en 15 BVR Rechten en plichten begunstigden (kwijschelding van geringe bedragen) in casu niet van toepassing zijn. Ook artikel 16 BVR Rechten en plichten begunstigde (onmogelijkheid van kwijschelding ingeval van fraude) blijkt niet van toepassing te zijn: de verwerende partij maakt hier alleszins geen melding van, vermeldde in de terugvorderingsbrief niet de vijfjarige verjaringstermijn van toepassing bij fraude en ging over tot een onderzoek van de aanvraag gesitueerd binnen voormeld artikel 13 BVR Rechten en plichten begunstigden.

De Geschillencommissie dient derhalve te onderzoeken of het verzoek om af te zien van terugvordering dat de verzoekster richtte aan de verwerende partij, al dan niet kan ingewilligd worden naargelang aan de voorwaarden vermeld in artikel 13 BVR Rechten en plichten begunstigden is voldaan.

6.2.1. Recent gewijzigde regelgeving

De Geschillencommissie stelt vast dat artikel 13 BVR Rechten en plichten begunstigden recent werd gewijzigd⁴. Meer bepaald werden de volgende wijzigingen aangebracht:

- Artikel 13, derde lid werd vervangen door wat volgt:
“In het tweede lid, 1°, wordt verstaan onder te goeder trouw: zich in een behartenswaardige positie bevinden.”;
- tussen het derde en het vierde lid, werd een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:
“De minister bepaalt de wijze waarop de goede trouw, vermeld in het tweede lid, 1°, in bijzondere, gemotiveerde gevallen of in bepaalde categorieën van gevallen wordt vastgesteld.”;

Ter herinnering, ten tijde van de inwerkingtreding van het Groeipakketdecreet op 1.1.2019 was artikel 13 Rechten en plichten begunstigden als volgt gestipuleerd (*relevante passages onderlijnd*):

“De schuldenaar aan wie een beslissing tot terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag is meegedeeld, kan bij de uitbetalingsactor, waarbij de schuld is ontstaan, een verzoek indienen om van die terugvordering af te zien. De uitbetalingsactor die dat verzoek ontvangt, stuurt een ontvangsbewijs naar de begunstigde.

Een verzoek, in de zin van het eerste lid, om af te zien van de terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag kan alleen ingewilligd worden als de schuldenaar voldoet aan de volgende twee voorwaarden:

1. *te goeder trouw zijn;*
2. *zich in een onzekere financiële situatie bevinden.*

In het tweede lid, 1°, wordt verstaan onder te goeder trouw: het niet weten of redelijkerwijze niet kunnen weten dat men ten onrechte toelagen in het kader van het gezinsbeleid ontvangen heeft.

De financiële situatie, vermeld in het tweede lid, 2°, wordt beoordeeld op basis van de bestaansmiddelen van het gezin.

Als de bestaansmiddelen van de schuldenaar en van een eventuele echtgenoot, persoon met wie de schuldenaar wettelijk samenwoont of persoon met wie de schuldenaar een feitelijk gezin vormt opgeteld zijn, wordt een forfaitaire vermindering toegekend voor de echtgenoot, persoon met wie de

---

⁴ Cf. artikel 20 van het Besluit d.d. 11 februari 2022 van de Vlaamse Regering tot vaststelling van maatregelen voor gelegenheidsarbeiders voor de periode van 1 april 2020 tot en met 30 september 2021 ten gevolge van de uitbraak van het COVID-19-virus, wat betreft de toelagen in het kader van het gezinsbeleid en tot wijziging van diverse besluiten over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 15.03.2022, in werking getreden op 25.03.2022).

schuldenaar wettelijk samenwoont of persoon met wie de schuldenaar een feitelijk gezin vormt en voor elk kind van het gezin dat kinderbijslag ontvangt. Het bedrag wordt vergeleken met de maximum- en minimumgrens, vermeld in artikel 1409, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek. Bevindt de schuldenaar zich onder de minimumgrens dan wordt afgezien van terugvordering. Bevindt de schuldenaar zich boven de maximumgrens dan is afzien van de terugvordering niet mogelijk. Tussen die twee grenzen kan gradueel afgezien worden van de terugvordering van de onverschuldigde betaling. De minister stelt de tussenliggende grenzen vast alsook de graduele terugvordering die op deze basis mogelijk is.

Als bestaansmiddelen, zoals vermeld in het vierde lid, worden beschouwd alle gelden van welke aard ook waarover het gezin van de schuldenaar beschikt, behalve de toelagen in het kader van het gezinsbeleid en andere gezinsuitkeringen die de schuldenaar zelf en de personen aangeduid in het voorgaande lid ontvangen.

De forfaitaire vermindering uit het vijfde lid bedraagt 224 euro en wordt geïndexeerd overeenkomst artikel 4, §1 van het decreet van 27 april 2018.

De minister bepaalt op welke wijze de bestaansmiddelen gecontroleerd worden om een onzekere financiële situatie als vermeld in het tweede lid, 2°, vast te stellen.

In het vierde lid wordt feitelijk gezin gebruikt zoals beschreven in artikel 1, 2°, van het Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de nadere regels voor het toekennen van een sociale toeslag.”

De **actuele versie** van artikel 13 Rechten en plichten begunstigen bepaalt sinds 25.03.2022 het volgende (relevante passages onderlijnd):

“De schuldenaar aan wie een beslissing tot terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag is meegedeeld, kan bij de uitbetalingsactor, waarbij de schuld is ontstaan, een verzoek indienen om van die terugvordering af te zien. De uitbetalingsactor die dat verzoek ontvangt, stuurt een ontvangstbewijs naar de begunstigde.

Een verzoek, in de zin van het eerste lid, om af te zien van de terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag kan alleen ingewilligd worden als de schuldenaar voldoet aan de volgende twee voorwaarden:

1° te goeder trouw zijn;

2° zich in een onzekere financiële situatie bevinden.

In het tweede lid, 1°, wordt verstaan onder te goeder trouw: zich in een behartenswaardige positie bevinden.

De minister bepaalt de wijze waarop de goede trouw, vermeld in het tweede lid, 1°, in bijzondere, gemotiveerde gevallen of in bepaalde categorieën van gevallen wordt vastgesteld.

De financiële situatie, vermeld in het tweede lid, 2°, wordt beoordeeld op basis van de bestaansmiddelen van het gezin.

Als de bestaansmiddelen van de schuldenaar en van een eventuele echtgenoot, persoon met wie de schuldenaar wettelijk samenwoont of persoon met wie de schuldenaar een feitelijk gezin vormt opgeteld zijn, wordt een forfaitaire vermindering toegekend voor de echtgenoot, persoon met wie de schuldenaar wettelijk samenwoont of persoon met wie de schuldenaar een feitelijk gezin vormt en

voor elk kind van het gezin dat kinderbijslag ontvangt. Het bedrag wordt vergeleken met de minimumgrens van 1128 euro en een maximumgrens die gelijk is aan de minimumgrens van 1128 euro vermenigvuldigd met 1,5. Bevindt de schuldenaar zich onder de minimumgrens dan wordt afgezien van terugvordering. Bevindt de schuldenaar zich boven de maximumgrens dan is afzien van de terugvordering niet mogelijk. Tussen die twee grenzen kan gradueel afgezien worden van de terugvordering van de onverschuldigde betaling. De minister stelt de tussenliggende grenzen vast alsook de graduele terugvordering die op deze basis mogelijk is.

Als bestaansmiddelen, zoals vermeld in het vijfde lid, worden beschouwd alle gelden van welke aard ook waarover het gezin van de schuldenaar beschikt, behalve de toelagen in het kader van het gezinsbeleid en andere gezinsuitkeringen die de schuldenaar zelf en de personen aangeduid in het voorgaande lid ontvangen.

De forfaitaire vermindering uit het zesde lid bedraagt 224 euro en wordt geïndexeerd conform artikel 4, § 1, van het Groeipakketdecreet van 2018.

De minister bepaalt op welke wijze de bestaansmiddelen gecontroleerd worden om een onzekere financiële situatie als vermeld in het tweede lid, 2°, vast te stellen.

In het vijfde lid wordt feitelijk gezin gebruikt zoals beschreven in artikel 1, 2°, van het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de nadere regels voor het toekennen van een sociale toeslag.”

De **Bisnota** aan de leden van de Vlaamse Regering bevat de volgende toelichting betreffende de **versie van artikel 13 ten tijde van de inwerkingtreding van het Groeipakketdecreet**:

“Op basis van artikel 103, §2, van het Groeipakketdecreet, worden in dit artikel de bijkomende voorwaarden voor het afzien van de terugvordering van onverschuldigde betalingen verder uitgewerkt. Met dit artikel wordt de huidige procedure gebaseerd op de Circulaire Omzendbrief 1346 verder gezet. Zo kan de uitbetalingsactor afzien van de terugvordering van een onverschuldigde betaling op vraag van de schuldenaar wanneer deze te goeder trouw is.”

Bij de **Toelichtingsnota nr. 19 van 18 mei 2021** (aangepaste versie van 26 oktober 2021) van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket werden de volgende onderrichtingen gegeven **in het kader van de versie van artikel 13 BVR Rechten en plichten begunstigden vóór de recente wijziging ervan**:

“5.3 Afzien van terugvordering op vraag van de ontvanger

De ontvanger aan wie een beslissing tot terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag is meegedeeld, kan bij de uitbetalingsactor, waarbij de schuld is ontstaan, een verzoek indienen om van die terugvordering af te zien. De uitbetalingsactor die dergelijk verzoek ontvangt, stuurt een ontvangstbewijs naar de ontvanger met daarbij een formulier waarop de ontvanger de bestaansmiddelen van zijn gezin kan aangeven en waarbij hij de nodige bewijsstukken kan toevoegen.

Het is op basis van dit formulier dat de uitbetalingsactor beslist of hij volledig of gedeeltelijk van de schuld afziet. De informatie waarover de uitbetalingsactor reeds beschikt, moeten niet opnieuw worden aangeleverd.

Het verzoek kan alleen ingewilligd worden als de ontvanger:

- *te goeder trouw is én;*
- *zich in een onzekere financiële situatie bevindt.*

5.3.1. Te goeder trouw

Een ontvanger wordt geacht te goeder trouw te zijn als hij niet wist of redelijkerwijze niet kon weten dat hij ten onrechte toelagen in het kader van het gezinsbeleid heeft ontvangen.

Gelet op de complexiteit van de regelgeving kan de ontvanger niet worden geacht te weten of te moeten weten dat hij al dan niet recht had op de onverschuldigde betaalde toelage wanneer de ontvanger ter goeder trouw was en dat hij erop mag vertrouwen dat de uitbetalingsactor de juiste beslissing neemt en correct uitbetaalt.

Het is aan de uitbetalingsactor om het vermoeden van de goede trouw van de ontvanger te weerleggen. Om de goede trouw te beoordelen moet de uitbetalingsactor het standpunt innemen van een ontvanger die handelt met 'normale voorzichtigheid en toewijding' en niet dat van de concrete ontvanger die de onverschuldigde betaling ontving. Zo heeft het feit dat de concrete ontvanger het slachtoffer was van omstandigheden (ziekte, zwakzinnigheid, gebrekkige kennis van de taal,...) die op het moment van de betaling zijn begrip konden schaden, geen weerslag.

De goede trouw van de ontvanger zal geval per geval moeten worden beoordeeld. Als algemene regel kan men stellen dat het vermoeden van de goede trouw weerlegd is als de ontvanger:

- *onverschuldigde toelagen ontving wegens frauduleuze handelingen of door de ontvanger afgelegde valse of bewust onjuiste verklaringen;*
- *bijzondere of algemene informatie (bv.: informatiebrieven, regularisatiebrieven) had ontvangen waaruit blijkt dat de beslissing tot toekenning van de toelage door de uitbetalingsactor ten onrechte is genomen;*
- *wegens de aard van de betaling (bv. dubbele betaling van eenzelfde toeslag voor dezelfde periode) zelf onmogelijk niet op de hoogte kon zijn van het feit dat de betaling onverschuldigd is.*

5.3.2. Zich in een onzekere financiële situatie bevinden

De onzekere financiële situatie van de ontvanger moet een duurzaam karakter vertonen. Dit duurzaam karakter blijkt uit de bewijsstukken die aantonen dat de bestaansmiddelen van het gezin van de ontvanger ⁵⁶ tijdens zes opeenvolgende maanden voorafgaand aan het verzoek⁷ om van de terugvordering af te zien onder de maximumgrens liggen. Op basis van deze gegevens wordt het

---

⁵ Als bestaansmiddelen worden beschouwd alle gelden van welke aard ook waarover het gezin van de schuldenaar beschikt, behalve de toelagen in het kader van het gezinsbeleid en andere gezinsuitkeringen die de schuldenaar zelf en de personen aangeduid in het voorgaande lid ontvangen (artikel 13, lid 5, Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2018 tot vaststelling van de nadere regels over de rechten en plichten van begunstigden in hun contacten met uitbetalingsactoren en tot vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid).

⁶ Het gezin van de ontvanger wordt bepaald op grond van artikel 2 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 september 2018 tot vaststelling van de nadere regels voor het toekennen van een sociale toeslag. Zie hiervoor ook Toelichtingsnota 8 van 3 december 2019 – Vaststelling en de betaling van sociale toeslagen.

⁷ Indien het verzoek in oktober 2020 wordt ontvangen, moet de ontvanger zijn inkomsten van 6 opeenvolgende maanden, voorafgaand de maand oktober, bewijzen: dus voor de periode van 1 april 2020 tot en met 30 september 2020.

gemiddelde van de bestaansmiddelen bepaald. Dit bedrag geldt als het basisbedrag om na te gaan of er al dan niet (gradueel) van de terugvordering kan worden afgezien.

Op dit basisbedrag wordt een forfaitaire vermindering toegepast voor:

- de echtgenoot/echtgenote van de ontvanger én;*
- de persoon met wie de ontvanger wettelijk samenwoont én;*
- de persoon met wie de ontvanger een feitelijk gezin vormt⁸ én;*
- voor elk kind van het gezin dat kinderbijslag ontvangt.*

Het bedrag dat wordt bekomen door het basisbedrag te verminderen met de totale forfaitaire vermindering wordt vergeleken met het minimumgrensbedrag en het maximumgrensbedrag. Indien het bekomen bedrag zich bevindt onder de minimumgrens dan wordt er van terugvordering afgezien, op voorwaarde dat de ontvanger te goeder trouw is. Indien het bekomen bedrag zich boven de maximumgrens bevindt, dan kan de uitbetalingsactor niet afzien van de terugvordering. Bevindt het bekomen bedrag zich tussen de minimumgrens en de maximumgrens, dan kan de uitbetalingsactor gradueel afzien van de terugvordering van de onverschuldigde betaling. Bij twijfel kunnen de bestaansmiddelen van het gezin van de ontvanger door een gezinsinspecteur worden gecontroleerd.

Dergelijke controle door de gezinsinspecteur is niet nodig wanneer het bekomen bedrag zich boven de maximumgrens bevindt.

<u>Bestaansmiddelen per maand²²</u>	<u>Percentage dat NIET Teruggevorderd wordt</u>
<i>tot 1.150,56 EUR</i>	<i>100%</i>
<i>tot 1.214,48 EUR</i>	<i>90%</i>
<i>tot 1.278,41 EUR</i>	<i>80%</i>
<i>tot 1.342,33 EUR</i>	<i>70%</i>
<i>tot 1.406,25 EUR</i>	<i>60%</i>
<i>tot 1.470,18 EUR</i>	<i>50%</i>
<i>tot 1.534,10 EUR</i>	<i>40%</i>
<i>tot 1.598,02 EUR</i>	<i>30%</i>
<i>tot 1.661,95 EUR</i>	<i>20%</i>
<i>tot 1.725,84 EUR</i>	<i>10%</i>
<i>meer dan 1.725,84 EUR</i>	<i>0%</i>
<u>AFTREK</u> <i>Forfaitaire vermindering voor de echtgeno(o)t(e), wettelijk samenwonende partner of persoon met wie de ontvanger een feitelijk gezin vormt en voor elk kind van het gezin dat gezinsbijslag ontvangt.</i>	<i>233 EUR/persoon</i>

Tenslotte wordt het KI gewogen conform artikel 12, lid 2, BVR tot vaststelling van de nadere regels voor het toekennen van een sociale toeslag om te bepalen of de begunstigde in aanmerking komt om van de terugvordering af te zien.”

⁸ Zie artikel 1,2°, van het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 september 2018 tot vaststelling van de nadere regels voor het toekennen van een sociale toeslag.

De Bisnota betreffende het ontwerp van besluit dat recent artikel 13 BVR Rechten en plichten begunstigden heeft gewijzigd, geeft daarbij de volgende toelichting:

“Artikel 103 van het Groeipakketdecreet van 2018 en artikel 13 van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2018 ‘tot vaststelling van de nadere regels over de rechten en plichten van begunstigden in hun contacten met uitbetalingsactoren en tot vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid’ voorzien in de mogelijkheid tot afzien van terugvordering indien de schuldenaar daar om verzoekt. Voormeld verzoek kan alleen ingewilligd worden als de schuldenaar voldoet aan twee voorwaarden: te goeder trouw zijn en zich in een onzekere financiële situatie bevinden. Het derde lid van artikel 13 van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2018 bepaalt dat onder te goeder trouw dient te worden verstaan ‘het niet weten of redelijkerwijze niet kunnen weten dat men ten onrechte toelagen in het kader van het gezinsbeleid heeft ontvangen’.

Het criterium ‘niet weten of niet kunnen weten’ is in de praktijk door de zeer ruime informatieverstrekking door de uitbetalingsactoren volledig uitgehold. Dit is een keerzijde van de automatische rechtentoekenning waarbij de uitbetalingen maximaal automatisch gebeuren op basis van de beschikbare informatie. Door de zeer uitgebreide informatieverstrekking die hierbij telkens voorzien wordt is, zelfs in behartenswaardige gevallen, afzien van terugvordering niet mogelijk. Zo kan er op basis van de huidige regelgeving niet ‘op maat’ worden gereageerd op de situatie waarbij bijvoorbeeld een vader die terminaal ziek is, zich ten gevolge van zijn precaire situatie vergist heeft bij het doorgeven van informatie of een wijziging in zijn gezinssituatie vergeet te melden en hierdoor te veel aan gezinsbijslagen heeft ontvangen. De vader doet hiertoe een verzoek tot afzien van terugvordering om ervoor te zorgen dat zijn kinderen, na zijn overlijden, niet in schulden komen.

ONDANKS DEZE PRECAIRE SITUATIE kan er op basis van huidige regelgeving en het criterium ‘niet weten of niet kunnen weten’ niet worden tegemoet gekomen vanuit het Groeipakket. De voorliggende wijziging maakt het mogelijk dat er een afgewogen beoordeling van deze specifieke situatie zal gebeuren op basis waarvan het verzoek tot afzien van terugvordering wordt beoordeeld. Punt 1° van artikel 20 van voorliggend besluit heeft dan ook tot doel de behartenswaardigheid onderdeel te laten maken van de beoordeling om al dan niet af te zien van terugvordering. De beoordeling van de behartenswaardige positie zal handvatten bieden die toelaten te verzaken. Hiertoe zal er een objectief kader komen en een beslissingsstrategie worden opgezet. Punt 2° voorziet in een delegatie aan de minister om uitvoering te geven aan deze beoordeling. Deze procedure zal worden meegedeeld aan de Vlaamse Regering. (...)”

6.2.2. In casu

De Geschillencommissie stelt op basis van het voorgaande vast dat er in artikel 13 BVR Rechten en plichten begunstigden een nieuw criterium werd ingeschreven in de regelgeving ter toetsing van de goede trouw, zijnde de essentiële voorwaarde (cf. artikel 103, §2, eerste lid, 1° Groeipakketdecreet) opdat een uitbetalingsactor gunstig zou kunnen beslissen over een verzoek om af te zien van terugvordering van onverschuldigde gezinsbijslag.

Uit de duiding in de bisnota blijkt dat het vroegere toetsingscriterium ‘het niet weten of redelijkerwijze niet kunnen weten dat men ten onrechte toelagen in het kader van het gezinsbeleid ontvangen heeft’ wordt verlaten bij het onderzoek van een aanvraag tot afzien van terugvordering. In de plaats daarvan is het huidige criterium ‘zich in een behartenswaardige positie bevinden’.

De Geschillencommissie stelt inzake het nieuwe criterium vast dat dit actueel nog geen concrete uitwerking kan krijgen omdat het beslissingskader dat zal uitgewerkt worden bij ministerieel besluit momenteel nog niet gepubliceerd is.

Inzake het voorliggende verzoekschrift stelt de Geschillencommissie vast dat de gemachtigde namens verzoekster een aanvraag om af te zien van terugvordering indiende bij de Klachten- en bemiddelingsdienst van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket op 22 juni 2022, derhalve ruim ná de inwerkingtreding van de nieuwe bepalingen.

De verwerende partij besloot bij brief d.d. 13 juli 2022 dat er niet kon worden afgezien van terugvordering. Uit de brief van de verwerende partij blijkt dat zij zich baseert op het criterium zoals het voor de recente wijziging ingeschreven was in de regelgeving:

“Op 10/07/2021 stuurden wij je een brief waarin duidelijk staat vermeld aan welke voorwaarden meerderjarige jongeren moeten voldoen om recht te hebben op het Groeipakket. Een schoolverlater heeft gedurende 12 maand recht op het Groeipakket. Jongeren die tijdens die periode een sociale uitkering of een inkomenvervangende tegemoetkoming ontvangen, hebben geen recht op het Groeipakket. Aangezien je voor de betwiste periode niet aan deze voorwaarden voldeed, had je kunnen weten dat de betalingen van het Groeipakket ten onrechte gebeurden en dus achteraf konden teruggevorderd worden.

Op 26/10/2020 stuurden wij je een brief waarin duidelijk staat vermeld dat in bepaalde gevallen het toegekende bedrag van de schooltoeslag kan wijzigen of teruggevorderd worden. Een leerling die niet ingeschreven was in een onderwijsinstelling op 30/06 van het schooljaar waarvoor de schooltoeslag werd betaald heeft geen recht op schooltoeslag. Je had dus moeten weten dat het ontvangen bedrag niet als definitief verworven kan worden beschouwd.”

Gelet op het feit dat de gewijzigde bepalingen van artikel 13 van het BVR Rechten en plichten begunstigden reeds in werking waren getreden, meent de Geschillencommissie dan ook dat de aanvraag namens verzoekster d.d. 22 juni 2022 in het licht van het nieuwe criterium ‘zich in een behartigenswaardige positie bevinden’ i.p.v. het vroegere criterium van ‘te goeder trouw zijn’, in de zin van ‘het niet weten of redelijkerwijze niet kunnen weten dat men ten onrechte toelagen in het kader van het gezinsbeleid ontvangen heeft’, zal moeten worden getoetst.

De Geschillencommissie dient evenwel vast te stellen dat het nieuwe criterium in feite nog niet door de uitbetalingsactor kan gehanteerd worden, bij gebreke aan een ministerieel beslissingskader en de nodige administratieve onderrichtingen van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket.

Geplaatst voor deze impasse, meent de Geschillencommissie dat noch de verwerende partij, noch de Geschillencommissie zelf, invulling kan geven aan het nieuwe criterium ‘zich in een behartigenswaardige positie bevinden’, aangezien het beslissingskader behoort tot de bevoegdheid van de Minister (cf. artikel 13, nieuw derde en vierde lid BVR Rechten en plichten begunstigden: *“In het tweede lid, 1°, wordt verstaan onder te goeder trouw: zich in een behartigenswaardige positie bevinden.”*

“De minister bepaalt de wijze waarop de goede trouw, vermeld in het tweede lid, 1°, in bijzondere, gemotiveerde gevallen of in bepaalde categorieën van gevallen wordt vastgesteld.”).

Gelet op al het voorgaande meent de Geschillencommissie dat de aanvraag om af te zien van terugvordering in de huidige stand van de regelgeving nog niet geldig kan onderzocht worden door de verwerende partij. De Geschillencommissie besluit dat de verwerende partij zal moeten nagaan in welke mate er inzake de aanvraag van verzoekster toepassing kan gemaakt worden van het ministerieel besluit, en daarbij een nieuwe beslissing zal dienen te nemen rekening houdende met de argumentatie van de gemachtigde namens verzoekster in het kader van huidige procedure en eventueel nog later aangeleverde elementen.

De Geschillencommissie merkt volledigheidshalve nog op dat er in afwachting van een beslissing van verwerende partij in het licht van het reeds in werking getreden nieuwe criterium aangaande de aanvraag d.d. 22 juni 2022 om af te zien van terugvordering, geen verdere terugvorderingsmaatregelen kunnen worden genomen. Er kan in dit verband worden gewezen op de volgende administratieve richtlijnen, bepaald bij de Bijlage 1 'Vlabel: procedure dossier aan Opgroeien regie overmaken' bij de supra vermelde Toelichtingsnota nr. 19 van 18 mei 2021:

"1. Dossierbeheer voordat het dossier aan Vlabel kan worden overgemaakt

Om een dossier aan de Vlaamse Belastingdienst (hierna: Vlabel) via Opgroeien regie over te maken dienen er eerst een aantal zaken te worden nagegaan.

Eerst en vooral moet er een debet zijn dat nog kan worden teruggevorderd. Een terugvordering is niet mogelijk wanneer:

- *het debet te wijten is aan een fout van de uitbetalingsactor waarvan de ontvanger zich normaal geen rekenschap van kon geven;*
- *het debet is verjaard;*
- *het debet pas na het overlijden van de ontvanger is vastgesteld, waarbij er geen sprake is van bedrog of bedrieglijke handelingen door de ontvanger;*
- *een aanvraag om af te zien van de terugvordering door de ontvanger bij de uitbetalingsactor is ingediend⁹.*

Wanneer de bovenstaande gevallen niet van toepassing zijn, is een terugvordering van het debet wel mogelijk. Daarbij kunnen de volgende situaties zich voordoen."

---

⁹ *"Indien deze aanvraag wordt afgewezen, kan het debet opnieuw teruggevorderd worden."*

7. Beslissing:

Gelet op het Decreet van 27 juli 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 31 juli 2018), artikelen 104-114;

Gelet op het Besluit van 29 juni 2018 van de Vlaamse Regering betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan;

Na beraadslaging en om al de voormelde elementen, oordeelt de Geschillencommissie dat de vordering van de verzoekster ontvankelijk is. Voorts oordeelt de Geschillencommissie dat de aanvraag om af te zien van terugvordering in de huidige stand van de regelgeving niet geldig kan onderzocht worden door de verwerende partij. De Geschillencommissie stelt inzake het nieuwe criterium vast dat dit actueel nog geen concrete uitwerking kan krijgen omdat het beslissingskader dat zal uitgewerkt worden bij ministerieel besluit momenteel nog niet gepubliceerd is. De Geschillencommissie besluit dat de verwerende partij zal moeten nagaan in welke mate er inzake de aanvraag namens verzoekster toepassing kan gemaakt worden van het ministerieel besluit en ten gepaste tijde dienaangaande een nieuwe beslissing dient te nemen, in afwachting waarvan er geen nieuwe of verdere terugvorderingsmaatregelen kunnen worden genomen.

De Geschillencommissie meent dat het aan de verzoekster toekomt om zich te richten tot haar uitbetalingsactor in het kader van een aanvraag om af te zien van de terugvordering waarbij zij de behatenswaardigheid van haar situatie kan toelichten, meer bepaald in het licht van het nieuwe artikel 13 BVR Rechten en plichten begunstigde.

Aldus uitgesproken te Brussel op **9 december 2022**;

De commissie was samengesteld uit:

De heer Herman Verlinden, voorzitter;

Mevrouw Linda Aerts (Opgroeien regie) en mevrouw Nele De Blauwe (MyFamily), leden.

Opgemaakt in drie originele exemplaren, waaronder één exemplaar voor elke partij.

Er kan beroep tegen deze beslissing worden ingesteld bij de griffie van de Arbeidsrechtbank te .....

De partijen beschikken hiervoor over een termijn van drie maanden te rekenen vanaf de kennisgeving van deze beslissing (art. 115, § 1, eerste lid van het Decreet van 27 april 2018 en art. 22, derde lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018).

De voorzitter

De secretaris

H. Verlinden

M. Serlippens